

cultuur & media

Musicalactrice Vera Mann heeft zich moeten ontworstelen aan een Vlaamse jeugd vol verkeerde verwachtingen. Wat dat betreft lijkt ze wel op haar held, Jacques Brel. Ze hoopt, geveld door een hernia, alsnog in een voorstelling over Brel te kunnen spelen.

'Niet te harden zo mooi'

INTERVIEW

Bianca Bartels

In de woonkamer van de ouders van de Vlaams-Limburgse Vera Mann werd de radio uitgedraaid zodra Brel begon te zingen. Mann: „Wéér zo'n Franstalige Belg die op Vlaanderen zat te schijten, zeiden ze, want Brel had het over de gortdroge en wezenloze Vlaamse vrouwen en over de 'superarrogante (...) vette burgerklijk'. En Brel sprak slecht Vlaams, maar beweerde dat hij Vlaams was. Dat stuitte tegen de borst. Brel had een haat-liefdeverhouding met Vlaanderen. Het was zijn hobby om tegen zere schenen aan te schoppen.”

Het is tussen Vlaanderen (inclusief Manns ouders) en Brel wel weer goed gekomen. Mann: „Hoe hij zong, zijn wilskracht, hoe hij zich voldeed, met ziel en zaligheid op zijn muziek stortte, zodat zijn optredens grensden aan het briljante.... Het was niet meer te ontkennen dat hij een bijzondere man en zanger was.”

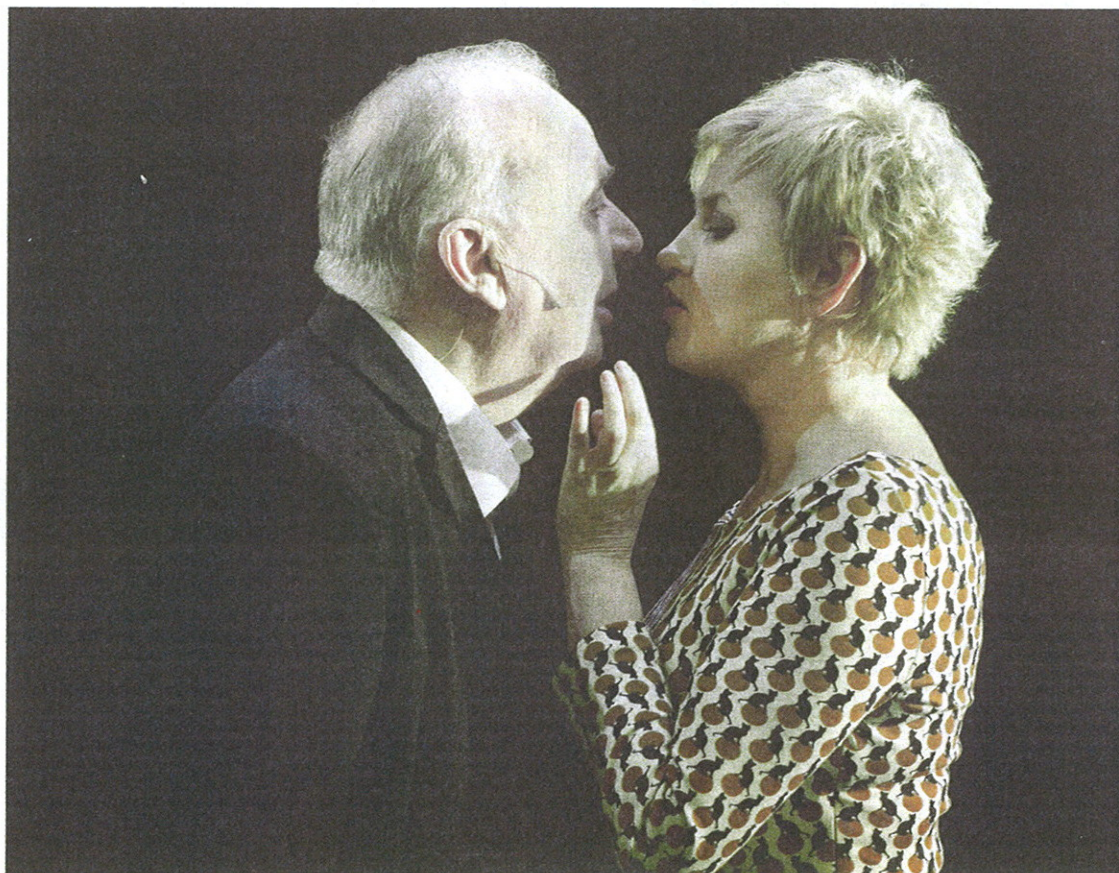
Mann leerde Brel pas écht kennen tijdens haar Antwerpse kleinkunst-academie. „Ne me quitte pas' ging dwars door mijn ziel toen ik het hoorde. Op school zeiden ze dat je dat lied pas kon zingen met de nodige levenservaring. Daar was ik het

'Als ik niet op de première sta, na al die jaren lobbyen, moet ik aan de antidepressiva'

toen niet mee eens. Nu moet ik ze gelijk geven. Ik vond mooi zingen toen belangrijk, en hard zingen ook, want dat kon ik goed. Maar echt een lied vertellen, zoals Brel deed, zodat het een verhaal wordt, een monoloog, dat kon ik toen nog niet. Ik was veertig toen ik in 2003 'In de schaduw van Brel' voor het eerst speelde. De Volkskrant schreef over mijn vertolking dat de ogen niet droog bleven bij het Vlaamse 'Ne me quitte pas'. Vanaf toen vond ik het extra eng om dat lied te zingen.”

Wat intrigeerde Mann zo aan Brel? „Het heeft te maken met zijn intensiteit, zijn overgave op het toneel. Dat vind ik óók belangrijk, op het toneel en in het leven. Net zoals het volgen van je passie: vol overgave leven. Gooi je angsten en je onzekerheden overboord. Carpe Diem is erg op mij van toepassing. Ik probeer elke dag bijna opnieuw te beginnen, want ik heb genoeg mensen gezien die uit het leven werden gerukt. En misschien gebruik ik net als Brel het podium wel voor het uitbraken van mijn gevoel, om gehoord te willen worden.”

„De mooiste Brel-strofes staan voor mij in 'Mon enfance', over zijn jeugd.

Rob van de Meeberg en Vera Mann in 'In de schaduw van Brel'.

FOTO WIM LANSER

Ik kan daar nooit naar luisteren zonder ontroerd te zijn. Het is de combinatie van zijn stem, de interpretatie, de tekst en het arrangement als een tapijt vol strijkers, heel zwaar en melancholisch met een piano die Chopin lijkt te spelen. Het lied wordt een soort draaimolen waarin je terecht komt, die telkens bijna stopt en dan weer doorgaat. Niet te harden zo mooi:

*Heel mijn jeugd ging voorbij
In oorverdovend zwijgen
Om geen ruzie te krijgen
Met die ouders van mij
(...) Bij de keukenformuizen
Van moeder's slavernij
Mannen rookten hevige
Bij kaas en oude port (...)*

„Die beeldspraak doet me erg denken aan onze Vlaamse huizen. Ik heb daar ook heel wat drank voorbij zien vliegen. En ik ken de onuitgesproken verlangens en de stiltes. Ik heb me, net zoals Brel in dit lied vertelt, heel erg moeten ontworstelen aan het leven vol verwachtingen. In mijn geval waren dat vrouwen, kinderen krijgen en braaf in de pas blijven lopen. Ik had die behoefte niet.

„Ik wilde me volledig vrij voelen in hoe ik was en hoe ik me ontwikkel-

de, en daarbij voelde ik de noodzaak om te zingen. Toen ik de kleinkunst-academie ging doen, zei mijn moeder bezorgd dat ik dan later nooit thuis zou zijn voor mijn gezin. Maar dat gezin was mijn droom niet en dat is het gelukkig ook later niet geworden. Ik heb er dus geen spijt van.”

Een andere link tussen Mann en Brel is dat beiden niet schromen hun mond te openen als iets ze niet zint. „Twee jaar geleden heb ik mijn bek opengetrokken toen een sportjournalist (Jack van Gelder, BB) een rol in 'Les Misérables' kreeg. Belachelijk, want er zijn meer dan genoeg heel

In de schaduw van Brel

In 'In de schaduw van Brel' volgen we Jojo George Pasquier, vriend, bodyguard en chauffeur van Jacques Brel. Dertig jaar na zijn dood komt Jojo aan in het Voorportaal. Via liederen en zijn herinneringen aan Brel probeert Jojo, geholpen door muziektherapeute Vera Mann, erachter te komen wie hij zelf was. Deze kapstok levert een voorstelling op vol bekende Brel-chansons,

goede acteurs die van dit vak moeten leven. Collega's waren blij dat ik die kreet slaakte, maar zij deden niets. Veel mensen zijn bang.

„Ik ben bezig geweest met een belangvereniging voor musicalacteurs. Dat merk ik wel in mijn contacten met producenten. Sommigen willen me echt niet meer in dienst. Dan zeggen ze dat ik moeilijk ben. Hoezo moeilijk? Ik ben altijd keurig op tijd, ik ken mijn materiaal en ik werk hard. Maar ik trek mijn mond open als iemand onheus wordt behandeld. Ik ben niet bang aangelegd.”

zoals 'Ga niet weg bij mij' ('Ne me quitte pas'), 'Bruxelles', 'Vlaamse vrouwen', 'Marieke' en nieuw geschreven chansons.

Met: Vera Mann (muziektherapeute) en Rob van de Meeberg (Jojo). 'In de schaduw van Brel' gaat vanavond in première in DeLaMar (Amsterdam). De voorstelling toert t/m 3 juni 2011. www.ruuddegraaf.nl

En net nu ze de reprise van haar favoriete voorstelling voor elkaar heeft gekregen, is Mann geveld door een hernia. De try-outs zijn overgenomen door Ellen Evers, terwijl Mann met spoed geopereerd werd en in hoog tempo revalideerde om op tijd te herstellen voor de première.

„Sommigen verklaren me voor gek dat ik vanaf de première wil spelen. Maar ik vind dat je altijd moet vechten. Je moet jezelf een doel stellen. Het is geen drama als het niet lukt, maar ik wil mezelf niet kunnen verwijten dat ik het niet geprobeerd heb.”

„De producent belt elke dag om te vragen hoe het gaat. Ze zijn daar erg zenuwachtig en ongeduldig. Dat helpt niet echt. En veel kan ik niet doen. Ik moet luisteren naar mijn lichaam. Dat vind ik moeilijk. Mijn wilskracht is soms sterker dan ikzelf. Dan wil ik te veel. Ik ben blij dat Ellen me heeft vervangen, maar ik zou het niet kunnen uitstaan als ik er op de première niet sta, na al die jaren lobbyen. Dan moet ik aan de antidepressiva. Maar natuurlijk, als de neuroloog zegt dat het op de lange termijn niet goed voor mij zou zijn, dan speel ik niet. Zo nuchter ben ik wel.”